

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronkint 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő
Kéziratokat nem adunk vissza.

Az ingatlan forgalmi adó.

A pótdadó emelés az egyetlen mód, amellyel a község fedezheti háztartásának napról-napra növekvő kiadásait. Ez a sokszor kipróbált és mindig beváló eszköz jól operál, de nem épen örvendetes fogadtatásra talál, ami egészen természetes dolog, mert hát a pénz manapság nagy ur, azért meg is becsüli mindenki, mert hiszen a pénzen szerelmet, egészséget, népszerűséget, tudományt, tekintélyt lehet venni és így nem csoda, ha ezekre meg gondolatlanul dobják ki az emberek a pénzt, az adóra pedig fogcsikorgatással, mert hiszen az adófizetés nem hoz sem hirt, sem tekintélyt, még csak kellemes érzést sem okoz.

A multkor közönségünket világoztottuk fel, hogy a pótdadó-alap megteremtésével mi módon könnyíthetne saját terhét, most pedig előljáróságunk figyelmét hívjuk fel a másutt mindenütt szokásos ingatlan forgalmi adóra, mint amely hivatva van a pótdadóemelés örökös egyformaságát változtatossá tenni.

Mi is hát az az ingatlan forgalmi adó? Nem csoda, ha napjainkban már kevés ember van tisztában az adók különféle jelentőségével és céljával, olyan sokféle és komplikált az. Nem is akarjuk magunkat kitudja milyen szakértőknek feltolni, nem bizony, hiszen — hála Istennek — nem sok közünk van az adóhoz, de hát ezt a más városokban olyan jól bevált ingatlan forgalmi adót olyan aktuálisnak tartjuk épen most, hogy nem hallgathatjuk el a közjó érdekében sem.

A város aszfaltoztat és villamos világitást gyújt. Ez sok pénzbe kerül. E témáról e lap legutóbbi számában vezetőcikket írtunk és ezt sokan nem helyesen értelmezték. Bár igyekeztünk világosan kifejtetni nézeteinket és előre is tiltakoztunk a félreértés ellen, mégis arra magyarázták sorainkat, hogy az aszfaltozás és villamvilágitás ellen irunk s hamar ránk huzták a következetlenség vádját, hiszen ezelőtt mellette harcoltunk.

Értsük meg egymást. Aszfaltjáró, villamvilágitás kell, elengedhetetlen szük-

ség. Elodázhatatlan kötelessége volt a hatóságnak, hogy a rengeteg pótdadó ellenértékeképpen nyújtson legalább egy kevés kényelmet az adózó polgároknak és külsőleg is öltse már magára a község a civilizáció kezdetleges köntösét. Igen, de ehhez, mint fentebb is említém sok pénz kell! Honnét veszi a község a sok pénzt? Kiveti adóba! Felelmi a pótdadót, ez a legegyszerűbb, legkényelmesebb és már kipróbált módszer. No hát mi ezt nem helyeseljük. Nem helyeseltetjük azt, hogy egy képzett, tanult, rátermett és a kor színvonalán álló hatóság ne tudjon egyéb módot kitalálni a bevételek szaporítására, mint a pótdadóemelés! Kell lenni olyan módozatoknak is, amelyek egy kis bevételt biztosítanak. Olvasóink talán emlékeznek lapunk régi, kedves és nagyrabecsült dolgozó társának: Gyulai Sándornak legutóbbi cikkére, melyben a községi takarékpénztárak követésre méltó példáját ajánlja biztos jövedelmi forrásnak. Mi csak arra céloztunk legutóbbi vezetőcikkünkben, hogy olyan eszméket is diadalra kell

TÁRCA

Élet-halálharc egy rablóvezérrel.

Közl.: Jakócs Sámuel ny. csendőr-járásőrmester.

A mult század 80-as éveiben, midőn a csendőrségnél első évemet szolgáltam, Erdély egyik székely vármegyéjének területén egy tiz tagból állott vakmerő fegyveres rablóbanda tűnt fel. A banda először a Romániával határos havas részekben tanyázott, a magyar alattvaló juhászokat kezdte megszarolni és kirabolni, később pedig vakmerőségük annyira ment, hogy nemcsak a határszéli községekben raboltak, hanem a határszélről 20 kilométer távolságra fekvő, borvizéről és fürdőjéről híres B. községben is — ahol sok fürdővendég volt — fényes nappal megjelentek és rablást kíséreltek meg s hogy azt végrehajtani nem tudták, — ami igen szép zsákmánnyal végződhetett volna — csak annak lehetett köszönni, hogy a vendéglőnek személyzete nagy lármát ütött,

a fürdővendégek jajveszékelve futkostak és így a rablók tartván attól, hogy a csendőrség minden peroban megérkezhetik, célszerűbbnek tartották a rablással felhagyni és az erdőszélén visszahagyott hátsólovakra felülni, a nagy lövöldözések között az erdőben elmenekülni. A két csendőrből állott fürdőkülönmény, kiknek szállásuk egy kissé távol, a község végén volt, csak akkor érkezett a tett színhelyére, amidőn a rablók már jó távol bent voltak az erdőben s így ezen két csendőr még csak meg sem is kísérelhette a rablók üldözését, hanem célszerűbbnek látta a megriadt és fejét vesztett fürdőközönség személy- és vagyoubiztonsága felett a hamarosan kirendelt polgári egyenekkel együtt örködni. Az elmenekült rablók, másnap, a vármegye fürdőn volt és hazafelé utazott főispánját utközben az erdő között megtámadták, rálövöldöztek és hogy meg nem gyilkolták s ki nem rabolták, csakis ügyes kocsisának és jó négy lovának köszönhetete.

A rablók utáni nyomozást a környéken

állomásozott 3 csendőr-őrsnek legénysége mindjárt az először elkövetett rablásnak hírül vétele után megkezdte, de minthogy azt mindenik órs külön-külön folytatta, összpontosítás nem volt, eredményt elérni nem tudtak. Ha tekintetbe vesszük az akkori közlekedési viszonyokat, nem is csodálkozhatunk azon, hogy a csaknem 100 klm. távolságra fekvő szakaszparancsnokság azonnal intézkedni nem tudott, mert sem vasut, sem távirtda oda nem vezetett, sőt a posta is hetenként csak 2—3-szor közlekedett. A rablófőnök egy rendkívüli nagy testű erős 45—50 év körüli romániai alattvaló férfit volt, akinek Romániából a többi rablókkal együtt, — mert azok is mindannyian román alattvalók voltak — azért kellett magyar területre menekülniök, mivel Romániában több rablást és rablógyilkosságot követtek el és így az ottani hatóságok üldözték őket. A magyar területre átlépven, az ottan elterült havasokon és nagy erdőségekb en vélték maguknak biztos buvóhelyet találni, úgy számítottak, hogy

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testvélyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen száraztanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona

vinni, amelyek valamit hoznak is a konyhára, de hát azoknak évtizedek kel- lenek, míg létrejöhet egy-egy és a hatóság nem igyekszik a kor színvonalára emel- kedve felvirágoztatni a község anyagi helyzetét. Minek is törné a fejét, hiszen ott van a pótdóemelés, mint biztos és kiapadhatatlan jövedelmi forrás!

Az ingatlan forgalmi adó behoza- tala megkönnyitené a terheket egy kissé, amennyiben a háztartási budget kiadá- sait fedezni segitené. Külföldön még tovább is mennek e téren az egyes városok, amennyiben az ingatlanok után ugynevezett értékemelkedési adót szed- nek és ennek megvan a jogos indoka. Hiszen, ha községünk aszfaltoztat, vilá- gittat, a házak és házhelyek értéke emel- kedik minden egyéni munka és tőkebe- fektetés nélkül. Pláne az olyan fejlődő községben, mint Fogaras is.

A tulajdonosok járadéka tehát nö- vekedik az egész társadalom közre- működése, teherviselése révén, hisz az értékemelkedést minden bérlőnek a saját keresete révén viselnie kell.

Emelkedik az ingatlan érték azzal is, hogy a fejlődő község kénytelen asz- faltoztatni, — mint jelen esetben is — új utcákat, tereket, utvonalokat nyitni, a városligetet, sétateret rendben tartani, a meglevőket áthelyezni, bővíteni, sza- bályozni stb. . .

Mindez most a község adózó pol- gárainak a filléreiből megy! És hogy ez Fogarason is mennyi pénzbe kerül, ki-ki tudja, hisz van példa a mult-

ból, de különösen a jelenből s lesz a jövőben is.

E címen némely ingatlan értéke magasra szökik, anélkül, hogy tulajdo- nosa egyéni munkát fejtett volna ki.

Emelkedik az ingatlan értéke egyéb okokból is, amelyhez az érdekelt tulaj- donosok nem járultak, áldozatokat nem hoznak. Így pl.: ha az állam, község stb. bizonyos helyen a polgárság fillé- reiből középületeket emel. Példa erre a laktanyák, vasuti állomások elhelyezése stb. Vajjon ha itt valami- féle gyár fölépül, nem fog emelkedni ott a telkek értéke anélkül, hogy az érdekeltek e téren tettek volna valamit? Ellenben a község az adózó polgárság terhen messzemenő áldozatot hozott.

Azt hisszük tehát, ha valaki vala- mely községnek az előnyeit, jótétemé- nyeit élvezi, kötelessége neki is a maga áldozatát, az értékemelkedési adót az illető község haladásának az érdekében meghoznia, az adózó polgárság terhein némi részben segitenie. Ez hazafias kö- telesség lakóhelyét illetőleg!

Nálunk idegenkednek az újításoktól. Igaz új adó, mint általában minden adó, nek valami kellemes dolog. És bizonyára jobb volna s mindnyájan szivesebben vennők, ha nem volna reá szükség. Csak hogy a: k ö z s z ü k s é g l e t e k erősen nőnek s ha községünket fejleszteni akar- juk, kell áldozatokat hoznunk! Pénz nélkül nem lehet teremtenünk, amire pedig égetően reá vagyunk utalva, mert ez a polgárság kereseti és megél- hetési viszonyait javítja!

Fogaras lakossága folyton nő!

Ez örvendetes körülmény, mert életképességünk fényes bizonyítéka! Ez ad forgalmat, emeli a termelést, fokozza a fogyasztást: kétségtelen, hogy a hét- ezer főre emelkedett lakosság szükség- lete és igénye más, mint az egykori, egyszerűbb viszonyok és szelidebb lét- küzdelmek között élt polgárságé!

A patriarkhális időknek, sajnos — végük van. Visszakivánni lehet, de vissza- hozni nem. Számolnunk kell tehát a változott viszonyokkal, mert hiába rugasz- kodunk neki a haladás kerekének, ezt forgásában megállítani, vagy megakasz- tani nem lehet. De ha lehetne is, nem szabad, mert Fogarasnak nemcsak a jele- nével, de a jövőjével is törődnünk oly kötelesség, amely súlyosan terheli a felelősség alá eső vezetőséget és közön- séget egyaránt!

Azt is felelheti erre valaki, hogy hiszen teljesen mindegy, akár a pótdót emelik fel egy pár százalékkal, akár ingatlan forgalmi, vagy értékemelkedési adót hoznak be. De mi ezt nem tartjuk helyes gondolkodásnak, mert hiszen a pótdóemeléssel épen a legszegényebb néposztályt tesszük tönkre, — tudunk rá példát is. Egy favágásból élő 9 tagu családra kereső napszámos embernek csepp kis udvarán két házikója kuporog. Egyeket kiadja évi 42 koronáért ház- bérbe, a másikban maga lakik. És vajjon mennyi adót fizet ez az ember, akinek a kis házikóján kívül semmi vagyona nincs, hacsak feleségét és hét kis gyer- mekét nem nevezi annak? Évi 60 kor.

onnan ki-kicsapva, a rablásokra szintén jó tér fog nyilni.

A vármegye főispánjának vakmerő meg- támadása után, mely rablási kísérlet a szom- szédos vármegyékben is nagy izgatottságot idézett elő, rövid 4—5 nap multán egy szá- zad katonaság és 30 csendőr lett B. fürdő- helyiségbe összpontosítva, mely erő több 12—15 főből álló járőrökre osztatván be, mindenki 3 napi élelemmel ellátva, külön- böző havas részek leportyázására, illetve a rablók kézrekerítése végett azzal a megha- gyással lettünk kirendelve, hogy addig be ne vonuljunk, amíg a rablókat el nem fogtuk. Az élelmiszerek utánpótlására külön intéz- kedés lett téve. A kirendelt összes járőrök 18 . . évi június hó 10-én korán reggel 2 órakor, a viszonyokkal ismeretes kalauzok által vezetve, a kijelölt irányban utnak indultunk, de mielőtt elindultunk volna, parancsba lett adva, hogy aki a rablófőnököt élve vagy halva kézrekeríti 100 kor., a többi rablókért pedig egyenként 50—50 kor. jutalmat kap,

ezenkívül pedig még megdicsérésben is fog részesülni.

Az esküre való emlékezés, a becsület, a kötelesség iránti érzés és az összhangzó tervszerű működés lelkesített mindenikünket a nehéz, fáradságos és fontos szolgálatnak pontos és lelkiismeretes teljesítésére; min- den egyesnek az volt a legfőbb vágya, hogy a rablófőnököt ő foghassa el; nagyon is gyáva léleknek kellett volna lenni annak, aki másképen gondolkozhatott azon percek- ben. Hegyen föl, völgyön le, fáradságot nem ismerve már 7 napon át folytattuk az óriási nagy kiterjedésű havas részekben a rablók utáni hajszát, anélkül, hogy azoknak hoilé- téről a legesekélyebb hírt is hallottuk volna, s így a minden 2—3 napon a központba küldött jelentéseink csakis eredménytelenség- ről szóltak. A hosszas fáradozások, a sok nélkülözések és eredmény nélküli járkálások már-már csüggedezővé kezdtek mindnyá- junkat tenni, hozzájárulván mindezekhez még a mindennapos nagy esőzések, viharok és a

havasokon olyankor, különösen éjjeli időben, uralogni szokott hűvös időjárás is. Portyázá- sunk 8-ik nap reggelén, noha az egész éjen át esett és viharos idő volt, egyszerre csak szép idő kezdett lenni, vagyis a nap, amit már 5 nap óta nem láttunk, újból kisütött, aminek láttára a csüggedező arcok eltűntek, vidám arcokká váltak át.

Jelzett nap reggelén 4 óra tájt éjjeli tanyánkat, mely egy rozoga felhagyott ütött- kopott esztina volt, elhagytuk és a legjobb reménységgel eltelve utunkat folytatandó, egy szép fenyvesekkel borított hegy oldalán le, a völgy felé indultunk a célből, hogy az ottan volt esztinánál a rablók után nyomoz- zunk. Amidőn azonban jelzett esztinától, — mely esztina reám nézve oly emlékezetes- séggel bír — 200 lépés távolságra haladtunk volna, észrevettem, hogy zsebkésemet, melyet egy barátomtól emlékként kaptam volt, az esztinában feledtem; miért is azt magamhoz veendő, anélkül, hogy arra nézve a járőr- parancsnoktól engedélyt kértem volna, vagy

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

adót fizet összesen! Ezt érzük el a folytonos pótdómeléssel, míg az ingatlan forgalmi és értékelkedési adó a vagyonosabb osztály áldozatát igényli és ez csak méltányos, igazságos dolog, hiszen a községi befektetések előnyeit és kényelmét is ők élvezik.

Ezekben kívántam észrevételeimet, illetve tapasztalataimat a pótdómelés meggátolása érdekében a közönség b. tudomására bocsátani, óhajtva, hogy olyan jóindulatra találjanak, mint amilyen önzetlen jóindulattal irattak.

H. Gy.

Levél a szerkesztőhöz.

Ön olyan gyakran ir nyílt levelet Szerkesztő Ur, hogy én is kedvet kaptam az írásra és mivel nekem sem az aradi üzletvezetőséggel, sem a kolozsvári postaigazgatósággal — hála Istennek — nincs semmi bajom, kihez intézhetném soraimat máséhoz, mint a mi egyetlen lapunk szerkesztőjéhez? Ön most törli a fejét (no nem szósz szerint véve, mert hisz úgy igazán kár lenne érte, csak így ni, képes beszédben mondom), hogy ugyan ki a manó alkalmatlankodik önnek alulírott álnév alatt és bizonyos vagyok benne, hogy azt magyarázza ki az én szerény írsomból, hogy nő vagyok. Meg is mondom, hogy miért hiszi ezt? Hát először is azért, mert a férfiak szeretik azt hinni, hogy a nők érdeklődnek irántuk. Ne is tagadja, ez közös hiúsága az „erősebb” nemnek. Másodszor meg azért, hogy fenntebb az Isten szót nagy i-vel írtam, (tudvalevőleg ő ma már csak a nők mentsvára, a kor „felvilágosodott” férfiai nem hisznek benne), harmadszor meg azért gondolja, hogy nő vagyok, mert . . . mert . . . no hát mert azok szoktak a szerkesztőségekkel levelezni, az urak csak azt kérdezik, hogy nyert-e a sorsjegyük, vagy

valami állást mi uton-módon szerezhettek Nem igaz?

Azt hiszem már szerénytelenül sokat beszéltem becses énemről s ámbár ez a mai önhitt emberek között nem ritka vonás, mégis mindenki észreveszi csak az illető öndicsérő nem. Én nem akarok szintén ebbe a hibába esni és azért nem árulkodom már tovább, eldöntetlenül hagyva a nagy fontos-sági kérdést: nő vagyok-e vagy férfi. Helyes-írásom mindenestre az előbbi ellen vall, de ez mégsem mérvadó, mert hiszen — higgyen nekem Szerkesztő Ur — van még ma is egy-egy olyan nő, aki ad valamit az írásra is, nemcsak a toaletjtéje. Hiszen tudom én jól, hogy a felsőbb leányoknak egytől egyig egyöntetű, szép gömbölyű betűik vannak, sokkal egyöntetűbbek, mint a mai középiskolai oktatás, de hát a helyesírás csak iskolás lányoknak való babrálás, hiszen a mai asszonyoknak már olyan rettenő sok a dolguk, nem érnek rá!

Ön most azt hiszi úgy-e kis tapasztalatlan, hogy a háztartás, a főzés, a varrás, takarítás, harisnya stoppolás és kötés foglalja el az asszonyokat az olvasástól, írástól a szellemi foglalkozástól! Hogy is ne! Hiszen tanultak eleget az iskolában! Aztán meg mire való a 20 koronás cseléd, meg a harisnyakötő gép, meg a varró. Csak nem azért mentek férjhez, hogy cselédek legyenek, hogy a gondtalan, boldog, vig lányágból egyszerre komoly és unalmas asszonyokká változzanak! akkor nem lenne igaz az ő lányálmuk, hiszen amikor a kegyetlen mama nem enged meg valami helytelen dolgot, minden öklöcske bosszút kívánva ütődik egymásba, s a cseresznye ajkak bosszút libegve susogják: legyenek csak asszony! Nem parancsol akkor senki!

És ime, ha a vágy beteljesül, ha asszonyokká lesznek, nagyon csalódnak. Az élet nem fenékig tejfel! Be kellene osztani a kis fizetést, otthon ülve mosolygó arccal várni a munkából hazatérő férjet és ha az

komor, vagy mérges, hízkeléssel, derült jó kedvvel felhangolni. Varrogatni, s ha eljön az ideje a gyermekeket józanul, szigoruan, komolyan nevelni, az lenne az asszony hivatása és a lányok talán erre készülnek? oh nem! Ő előttük örökös heje-huja, zsur, bál, új ruha és a barátnök pukkadása, ez a boldog, igazi asszonyélet.

Mikor az egyik fél a fenti kívánalmakkal nőszül a másik az utóbbi vágyakkal megy férjhez, lehet-e ott boldog házasság?

Boldog házasság! Van-e ilyen manapság és miről ismerhetjük fel? Van! És elmondom hamarosan egypár ismertető jelét.

Ha az asszony nem járkal örökké az utcára, ha jól találja magát otthon, ha nem tudja mi az az unalom, ha élvezni tudja a szellemi szórakozást, ha nem nyög, de élvezet neki a kis család ellátására szükséges házi dolga, ha nem durcás arccal fogadja a férjét, hogy ő mennyit dolgozik, hanem akármilyen sok a dolga elvégzi szinte észrevétlenül és ha a férj ennek következtében jól érzi magát otthon, ha örömmel siet családjá körébe, ahol a fáradt embert nem azzal fogadják, hogy a cseléd milyen komisz, a gyerekek milyen rosszak, tegyen igazságot; ahol esténként a férj felolvass az asszonynak míg az varrogat, ahol a házasságok tréfáin szoktak egymással és ahol 10 évi házasság után is derült nevetést hall valaki akkor is amikor nincs vendég, az boldog házasság, az meleg családi otthon és hogy van még ilyen is, azt tapasztalásból tudom, de az ilyen házasság nem tűnik fel, igyekszik elrejtőzni mint a drága gyöngyöt rejtő csiga.

Van egy kedves urambátyám, aki gyanus füllel hallgatta az ifjúság elismerő nyilatkozatait egy fiatal, kackiás özvegyasszonyról, hogy az milyen dolgoz, ég a munka a keze alatt, ha kora reggel megy oda az ember, már főzi az ebédet, délfel is sepreget, délután dagasztja a kenyeret, vagy mos, szóval örökké dologban van. Nagy flegmatikusan megszólal az öreg: „Boldogtalan gyerekek!

hogy arról bárkinek is szóltam volna; észrevétlenül visszatértem és amidőn az erdő szélén állott s magas bokrok által védett esztinához értem és annak ajtaján át, mely nyitva volt, féllábbal belsejébe léptem volna, csak akkor vettem észre azt, hogy az esztina belsejében oldalvást, egy nagy román ember áll — akiben a rablóvezért véltem felismerni — egy kétesdű fegyvert fejemenk szegezve, leakart löni, illetve abban a pillanatban a fegyver kalapácsa a gyutacsra csapott, de szerencsémre csütörtököt mondott, vagyis a fegyver nem sült el. E veszély közepette mint a villám, oly hirtelen ragadtam meg a támadóm kezében volt fegyvert s löktem azt oldalvást magamtól, mialatt a fegyver második csőve is elsült, de a lövedék engemet nem talált, tehát az agyonlövéstől megvoltam menekülve. Aztán én akartam a vállamon volt fegyveremet lekaptam és használni, de mert támadóm közvetlen közelében voltam s így mielőtt lökészhelyzetbe hozhattam volna, megragadta és elakarta venni, minthogy annak megtartásától életem függött, azt el nem engedtem, így megkezdődött köztünk az élet-halálharc, miközben mindketten a földre estünk és mert támadóm erősebb volt, mint én, így én alól és ő reám esett. Ez volt reám a legveszélyesebb helyzet, mert támadóm mozdulataiból észrevettem, miszerint szándéka az volt, hogy a dűszújébe

állott kést kivegye és szivembe döfje, célját keresztülviendő, jobb kezével torkomat marcangolta, szoritotta, bal kezével pedig a kés után nyúlt, de abban két-három izben szabadon állott kezemmel megakadályoztam, minthogy azonban torkomat rémségesen szorongatta s így erőm veszni éreztem, már is úgy tetszett, hogy tovább védekezni nem tudok, vagyis úgy éreztem, mintha a kés hideg vasa szivemet keresztül döfte volna. Most ezen reám nézve valóban legnagyobb veszély közepette, egyszerre alig néhány lépésnyire tőlünk, egy csendőrs jelsipjának füttyentése hallottszott el, mire támadóm attól megijedvén, figyelmét abba az irányba fordította, ami elég volt nekem arra, hogy a dűszújében volt kést kirántsam és oldalába döfjem. A döfés megtette hatását, mert torkomat azonnal eleresztette s így segítség után kiálthattam. Amidőn a rablófőnök fegyvere eldőrdült, a még közelben volt járőr azt hallván, rosszat gyanított, csak akkor vették észre, hogy én hiányzom, miért is a lövés irányába szaladtak s minthogy engemet sehol sem láttak, füttyentettek, később kiáltásomat meghallván, segítségemre siettek és az esztinában támadóm mellett a földön találtak. A késszurás által súlyosan, de nem életveszélyesen megsérült rablófőnök — mert amint később megállapítva lett, tényleg az volt — biztonságba helyezése és sebének

bekötözése csak perc műve volt. Azután eszembe se jutott, hogy mily nagy veszélyben forogtam és csak annak örvendtem, hogy a rablófőnököt nem más, hanem én foghattam el. Az elismerés ezért felsőbb helyen nem is késett.

Amint később megtudtuk és maga a rablófőnök is elbeszélte, a megelőző viharos éjjelen, egyik nyomozó járőr, nem is nagyon messze tőlünk, a rablók tanyáját egy régi esztinában felfedezte, azokra ráütött, miközben hármát agyonlőtt, négyet elfogott, míg a főnöknek és két rablónak az éj leple alatt sikerült elmenekülni, a főnök egyedül eltávozt és így került azon nevezetes esztina közelébe, ahol mi pihentünk s minthogy minket ottan észrevett, a bokrok között meghúzódott azzal a szándékkal, hogyha majd mi onnan eltávozzunk, befog oda menni, úgy számított, hogy ottan őt senki sem fogja keresni és egész biztonságban töltheti a napot, de amint látjuk, a véletlenség egészen másképp inközkedett.

A rablófőnök fegyvere, mely elöltöltő volt, előbbször azért nem sült el, mert, amint elől jelzem, egész éjjelen át esett az eső, mitől a gyutacs megázott s így én is csak ezen véletlenségnek köszönhetem azt, hogy életben maradtam és ez év február hó 10-ig a csendőrségnél szolgáltam.

Hisz az a világ leglustább asszonya lehet. Látjátok az én feleségem, meg a menyecske lányom mindig ráérnek a férjükkel lenni. Mire az ember felkel, a jó asszony már bevette a kemencébe a kenyeret. És az az igazi ügyes asszony, aki egy kis ebédért nem égeti kora reggel a tüzet, hanem tizenegykor rakatja meg és délben izletes ételt tálal az ura elé. Szóval az a dolgos asszony fiuk, akit nem láttok sütni, főzni, mosni, mégis megvan minden, ebadta!

Igy filozofál az én öreg urambátyám és vajjon nincs-e igaza?

És vajjon nincs-e igaza annak a sok sok ifju embernek, aki igazság gyanánt fogadja el a közmondást, hogy: „a házasság libaketre, aki benne van kigágog, aki kívül van begágog.” Avagy nem az életből ellesett párbeszéd-e ez: „a) Ma adtam össze a naplómát és látom, hogy a feleségem 400 koronámba kerül havonként. b) Szerencsétlen balek! Hiszen azért a pénzért már szeretőt is tarthatnánk!” Gondoljunk csak utána egy kicsit, a frivolnak látszó szavak alatt komoly dolog rejlik!

Dehát hagyjunk békét a házasságnak, mert hiszen tagadhatatlannul érdekes téma ugyan, de Ön már nem veszi hasznát Szerkesztő Ur ugy-e, én pedig még nem akarom hasznát venni. Azért inkább elmélkedjünk a bálók, a szomorú haza vidám, farsangja fölött. Vagy jaj nekem! Inkább felhagyok ezzel a témával, hiszen itt vagy politikába keveredném, vagy megint az asszonyok és a mai ferde társadalmi felfogás ostromozásába. Már pedig az áramlat ellen ugy is hiába küzdenék, az meg már igazi vandalizmus volna tőlem, ha az oly jószívűen mutogatott karok, vállak és keblek ostromozásába kezdenék, ha csak megint képes beszédben is.

Jobb lesz ha a közelgő tavasz aranyos napsugarának örvendezve kísértélünk a városliget felé és megnézzük, ha majd itt lesz az ideje, hogy vajjon a városi kertész megéri-e a tavasz édes lehelletét, vagy összes munkálkodása ez idén is a fü lekaszátatása lesz-e hagyván a vad, bozontos, rut ligetet olyannak amilyenné a természet alkotja? Mert hát szép, szép az a természet imádás, hiszen bizonyos, hogy többet ér és pompásabb a természet munkája minden műizlésnél, dehát akkor minek kertész?

Hát a vártéri tó édes illatu vizein mikor csónakázhatunk már? Azt hallom, hogy a vadkerti lakosok ellene szegültek a víz lecsapolásának, hiszen így oda lenne a holdvilágos esték romantikája, meg azután olyan egészséges levegő árad ott szét, mocsárbűzzel sulyosbitva, hogy vétek lenne azt háborgatni, hátha még megszerezhetjük a mocsárláz speciálitását is, legalább ebben is gyakorolhatnánk magukat orvosaink.

Van egy török átok amely ilyenformán hangzik: „Találják fel mások benned mindazt a hibát, amit te másokban találsz.” Ugy látszik most kissé rossz kedvemben lehettem (nem annak a szép kislánynak a szeszélye okozta, Istenemre nem!) mert nagyon sok hibát találtam másokban. De mivel tudom, hogy a török átoknak fogantja van, csak a kölcsönt adtam vissza és most, beváltom a másik török átok kívánságát, t. i. azt, hogy: „legyél te egy európai kalap” és magamat ajánlva szerényen letűnök a b. lap e heti hasábjairól. Carne—vale! Ez aktuális olasz szóval bucsuzom nemcsak a farsang-

tól, hanem egyuttal a hustól is, ami talán még a farsangnál is drágább.

—a. n.

Rendőrfőnök.

Minden okos ember tisztában van azzal, hogy egy város és megye életében milyen nagy tényező a rendőrség feje, ha az rátermett, hozzáértő szakember. A közbiztonság öre ő s még a nagyközségek szükre szabott hatáskörében is számottevő munkát végez a mai aktarengeteg között a gyakorlati téren és a sok panaszos félnek igazságot szolgáltat. Volt alkalmunk egy-egy délelőtti két-három órát is tölteni a rendőrfőnöki irodában és bizony meggyőződünk róla, hogy csakis a rátermett, erélyes szakember képes helyét megállani a sokoldalú, komoly munkában.

Huszonöt éven át nem kellett ez állás betöltéséről gondoskodnunk, a legjobb kezekben tudva azt. Már-már biztosítva látta magát Fogaras a másik huszonöt évre is, hiszen Trephez, a volt rendőrfőnök olyan korpuszu ember volt, akiről méltán hihettük, hogy nem egy könnyen adja meg magát még a halálnak sem; arra meg, hogy valaha el is hagyhat bennünket senki sem gondolt soha, ugy megszoktuk őt, ugy biztunk benne.

Azonban másként történt. Ő elment Fogarasról és a község jelenleg rendőrfőnök nélkül áll. Igaz ugyan, hogy a rövid idejű helyettesítéssel Sander végrehajtót megbizta a képviselőtestület, de azt mindenki tudja, hogy ez csak olyan tessék-lássék dolog, a törvény betartása, ideiglenesen betöltött állás a jelenlegi állapot, ami nem tarthat sokáig.

Hogy ki legyen az új rendőrfőnök, azt alább mondjuk el, előbb fel óhajtjuk sorolni azon követelményeket, amelyeknek meg kell felelni. Legelső sorban is katona embernek kell lennie, aki nem ismer fáradságot, akiben a kötelességérzet hatványozott mértékben ki van fejlődve és aki határozott, kemény, jellemű férfi. Másodszor pedig szakembernek kell lennie, aki a bűnügyekben jártas, a nyomozásokhoz ért, akinek gyakorlati tapasztalatai vannak és aki nem ijed meg a maga árnyékától. Harmadszor pedig szilárd becsületesség jellemezze az új rendőrfőnököt, aki minden kísértésnek ellentállva, szilárdan haladjon előre a kijelölt uton és arról sem szép szó, sem parancs, sem csábítás le ne térítse. Csakis így felelhet meg az új ember a hozzáfűzött várakozásnak, csakis ezen az uton haladva veheti át méltóképpen elődje örökét.

Ilyen ember: Jakócs Sámuel nyugalmazott csendőr járásörmester, akit a nép ismer és szeret és akinek mult

évi távozását fájalta mindenki. Jakócs kiszolgálván teljes szolgálati idejét, nyugdíjazását kérelmezte, mit teljesített is felsőbbbsége, kitűnő szolgálatai tekintetbe vétele és elismerése mellett.

Még Trephez eltávozásakor szóba jött ez a dolog és mivel az illető hatóság — a község és megye dolgait szíven hordozva, minden ügy élére megbízható embert igyekszik találni — elsősorban is Jakócs Sámuelre gondoltak, akiről tudták, hogy épen nyugalomba készül vonulni, fáradságos, hosszú, de eredményes munkálkodása után. A vezetőség megheszeélvén a dolgot azokkal, akikre ez tartozik, örömmel látta, hogy a megye és község intéző körei a legnagyobb örömmel és rokonszenvvel fogadják Jakócs rendőrfőnökségének hírét és így mi sem áll utjában, mert hiszen a nép bizalmát és szeretetét is régen bírja.

Mivel azonban az ő nyugdíj-ügye, — amelyet ettől a dologtól teljesen különállólólag még akkor megkezdett, amidőn Trephez még nem is álmodta kineveztetését — hosszúra nyult és kedvező befejezésére esetleg rossz benyomást gyakorolt volna a fogarasiak terve, ő — akit értesítettek a szándékról — megkerlte a vezetőférfiakat, hogy ejtsék el ezt a tervet, az ő érdekében, mert hiszen az az ő számítása és terve ellen lenne, ha esetleg nem nyugdíjaznák. Itt Fogarason azonban a képviselőtestületben is rokonszenvre találván Jakócs megválasztásának eszméje, ugy segítettek a dolgon, hogy megválasztották egyik községi hivatalnokot helyettes főnöknek, előre ki nem szabott időre. Egészen helyesen gondolkoztak az intéző férfiak, akkor, mikor tervbe vették, hogy Jakócs nyugdíjazása esetén semmi sem áll majd utjában, a neki szánt állás elfogadásánál.

Nos tehát, mint biztos kutforrásból értesültünk, Jakócs nyugdíjazása megtörtént, így az üdvös terv megvalósításához mielőbb hozzá lehet fogni, mert a rendőrfőnöki állás betöltését a község és megye érdekei mentől előbb követelik. Rátermett, ügyes rendőrfőnök nélkül nem lehet Fogaras, meg kell ejteni a rendőrfőnök választást mennél hamarább.

Bizonyára, akik ismerik Jakócsot, nem fognak nála hasznavehetőbb, ügyesebb, lelkiismeretesebb és tapasztaltabb embert találni e helyre. Hosszu csendőri szolgálata nemcsak a szubordinációt tette vérvé, hanem a bűnügyek kiderítése terén páratlan ügyességre, az emberi lélek legraffuáltabb rugóinak megösmérésére vezette és ez megbecsülhetetlen, elengedhetetlen kellék a rendőrfőnöknel.

Mi, akiknek egész célunk a község, a megye közjában való munkálkodásban összpontosul, a legnagyobb lelkiismerettel ajánljuk őt a fogarasi rendőr-

főnöki állásra, meglevén győződve arról, hogy beléje helyezett bizalmunknak mindenben megfog felelni.

Szakképzettségének és nemcsak gyakorlati, hanem tollforgatási ügyességének bizonyítékképpen lapunk mai tárcarovatában olvashatja közönségünk a „Csendőrségi Lapok”-ból átvett egyik munkáját, mely tapasztalatai megvilágítása mellett, érdekes és izgató olvasmányul is szolgál. Ismételten ajánljuk öt közönségünk b. jóindulatába!

—ő.

A pletyka.

Társadalmi életünk rengeteg bacillusá közül, mely a boldog együttélés örömét zavarja, sokszor pedig lehetetlenné teszi, egy szóval megmételtyezi, jelentékeny helyet foglal el a: pletyka! Ha azt mondjuk: jelentékeny helyet foglal el, kicsinyítettünk, mert tulajdonképpen minden helyet betölt, minden alkalmat megragad, hogy kasztkra hasogatott társadalmunk egyes rétegeibe befészkelődjék és mint a penészgomba, utánozhatatlan gyorsasággal terjeszkedjék fölfelé, lefelé, széltebe, hosszába egyaránt. Mert — hiába — a pletyka nagy demokrata. Nem kicsinyel és nem becül tul semmit. Nincs tárgy, mely csekély voltánál érdemtelen volna arra, hogy a pletyka szárnyra vegye, viszont nincs oly szentség, melyhez e társadalmi fekély szentségtelen ujjai nyulni ne mernének.

Pusztító munkáját játszi könnyedséggel végzi s oly alattomosan, hogy észre sem vesszük, mikor ragad magával. X. urhölgy például uzsonát tart. Együtt a vendégkoszoru. De hát az uzsonát megenni és menni nem járja. Tudományos dolgokról beszélgetni nem sikk, unalmas, mi járja tehát ilyen alkalomkor, mások gyengeségein mulatni, egy szóval pletykálkodni, az a legügyesebb modern társalkodó, aki a legnagyobb „hirharang”, leszóló. De hol is kezdjük? Nos igen, hisz előttünk a terített asztal telve étellel, itallal, mert nem antialkoholista az ember, anélkül a beszéd nem ér semmit. „Innya kell, innya muszáj!” A beszéd megered jobbról, balról, fölülről, alulról.

— Jaj, de pompás ez a kávé, sütemény. De ezzel nem elégedhetik meg a háziasszony. Nem elég, ha az ő asztalánál jól érzi magát a vendég, kell, hogy jobban érezze magát mint másutt. És jobban is érzi. Aki nem hiszi, hallgatozzék csak egy kicsit. Most éppen arról van szó, hogy Kurta Demeterné uzsonára birta a barátait és olyan kuglofft tett az asztalra, mint egy szalmakalap. És ezen a viccen nevetnek.

— Mi az kérem, mi az? — kérdi egy kávévénike, akinek annyira tele volt a szája, hogy nem hallotta mit mondanak.

— Kurta Demeterné olyan kugloffal traktálta barátait, hogy beillenék bocskornak — világosítja fel a szomszéd.

De csak nem állunk meg egy kugloffnál. Mire való a: „toilet?” Annak feltűnő színe? bötrányos szabása?

És ha valaki eléggé izléstelen, hogy korához nem illő színű és szabásu ruhát varrasson magának, akkor kész a közvélemény, hogy egyeb bájak hijján ruháival akarja magára vonni a figyelmet Péter Pálné. Eleinte föltűnési viszketeg, később kacérkodás, végre romlottság. És ezt mind olyan

bájos mosolygó arccal és ajkakkal mondjuk, mintha arról volna szó, hogy menjünk virágot szedni. Mert nagy a pletyka hatalma. Eleinte picike hócsomó, addig hányják, hengergetik, míg egész embert faragnak belőle, azután kiszínezik — sárral!

És még jó, ha megelégszik a csekélyebb dolgokkal. De szentségtörő kezei megérintik a kritikus tárgyilagosságát, a pap köntösét, a lány romlatlan lelkét, sőt magát a házasság szentségét is.

A műbiró természetesen többet foglalkozik azzal a művésznővel vagy művésszel, kinek művészete öt bámulatba ejti, mint azzal, kinek alkotása hidegen hagyja; s ha lelkéből fakadó elragadtatással szól a művésztől, akkor egymásközt elhatározzák, hogy ez a dithirambus a művésznőnek szól és jaj neki; a pletyka beférkőzött az ítélet szentelt szentjébe és posványossá teszi a talajt, bűzhödté a levegőt.

Ha papját nem érti meg népe, ha ez oly mélyen áll alatta, hogy papi köntöse tisztaságának megkockáztatása nélkül nem emelkedhetik le hozzá, hogy magához emelje; ha isteni hivatásához emberi segédeszközöket kénytelen használni, emberré kényszerül lenni, csak hogy megérthessék: akkor a pletyka az Ur hiv. szolgálját támadja meg és ha bepiszkitani nem is képes, szentségteleníti azáltal, hogy szóbeszéd tárgyává tette.

Történiék valamely véletlenség következtében, hogy egy fiatalember gyakrabban találkozik valamely lánnyal. Ha már most e találkozások ép oly szándéktalanul szűnnek meg, mint ahogy létrejöttek: kész a pletyka az ő érdekes kombinációival. Itt-ott titokzatosan mosolyognak, amott már hangosan beszélnek, az irigység és káröröm e kellemes társalgása magát a szüzerényt feketítette le.

Valamely fiatalasszony mellől élete delén ragadja el szeretett hitvesét a kérlehetetlen halál. Vagyontalan marad, vagy nincs annyija, amiből életfogytig eltarthatná magát, tehát dolgoznia kell. Igen ám, de ő oly légkörben nevelkedett, ahol a munka szégyen; jelenlegi barátnői megvetnék, kiközösítenék, ha másoknak himezne: tehát kénytelen titokban vállalni és titokban hazaszállítani a munkát.

Ha már most valamely barátnője megkérdi: „mit csináltál ott édesem?” s a nő zavarba jön, akkor a pletyka új talajt fedezett fel, melyben szaporodhatik; új forrást, melynek bőséges vizében szapulhat.

Ez esetben a halott férj nevéen ejt foltot, fojtó karjait a hitvesi szentély után nyújtotta ki akkor, amikor nincs aki lemossa a szennyet.

Mert nagy a pletyka hatalma. Feltámasztja a holtat és meggyilkolja az élő!

Bizony, ha valamely isteni kéz tüzbetűkkel írná élénk mindig, hogy csak az dobálhat másra sarat, kinek nem kell félnie, hogy bepiszkitja magát, akkor könnyen szabadulhatnánk életünk megrontójától — a pletykától!

Csak akarnunk kelleme és elvégezhetnénk ezt az irtóháborút magunk is.

Igen, de társaságok, zsurok mindig vannak és lesznek s ezek már pletyka nélkül nem élhetnek meg, mert az irodalom, művészet, társadalmi problémákról való beszélgetés olyan unalmas!

Igy tehát a pletyka örök életű, kiirt-hatatlan valami, amely minden felett diadalt arat!

—my.

H I R E K.

— Athelyezés. Konopassek Emil es. kir. főhadnagyot Gyulafehérvárra helyezték át.

— Kinevezés. A legnagyobb örömmel olvassuk a hivatalos lapból, hogy lapunk kitűnő munkatársa, kezdettől fogva igaz barátja és segítője: Gyulai Sándor, miskolci fels. keresk. isk. tanárt a vall. és közokt. miniszter a nagyrőcei áll. felső keresk. iskolához igazgatóvá nevezte ki. Midőn e hirt regisztráljuk, nem mulaszthatjuk el, hogy igaz baráti szívünk őszinte jó kívánságait ne tolmácsoljuk Gyulai Sándornak, kívánva, hogy a haza, a tanügy, a társadalom, családja és barátai hasznára és örömére még igen sokáig szentelhesse életét odaadó munkásságának. Ad multos annos!

— Eljegyzés. Mint a diszes jelentésről olvassuk, Rozsondai János kedves leányát: Annát, f. hó 25-én, ma d. e. 11 órakor veszi nőül Sylveszter Domokos, Baróthon. Tartós boldogságot kívánunk az ifju párnak. — Solymosi Mihály honvéd-örmeester eljegyezte Orosz Gizellát, Orosz János j. régi, érdemes szolgájának leányát.

— A kaszinó működvelől előadása. A tervbe vett estélyek létre hozásán, a két jól sikerült multság példáján felbuzdulva a kaszinó ügyes vezetője ujjabb és ujjabb meglepetéssel törí a fejét, hogy a szellemi művelődést terjesztve, társadalmunkat összehozva, a kaszinói életet fesztelenné téve és bevételeit szaporítva, megfelelően kitűzött céljának. Március hóban egy három felvonásos vigjátékot, áprilisban egyéb, új program számokkal ellátott estélyt rendez. A szini estély sikerén a bizottság, élén Szentimrey István főgimn. igazgató és Dr. Ludvigh Alfréd kir. aljárásbiróval nagyban fáradozik. A szereplőket e héten kérték fel.

— Műsoros estély. A fogarasi ifjusági egyesület e hó 17-én rendezett műsoros estélye ugy erkölcsileg, mint anyagilag kitűnően sikerült. Diszes közönség töltötte meg a termet, amikor a színpadon felhangzott a jelző csengő és megjelent Zalai János dr. főgimnáziumunk rokonszenves, fiatal tanára, hogy az önképzésről irt pompás kis munkáját felolvassa, mit élénk érdeklődéssel hallgatott és zajos tapsal honorált a lelkes közönség. Ezután Lang Matild jelent meg a deszkákon és olyan kedvesen, kitűnő rutinnal adta elő a mérges kis bakfika monológját, hogy a közönség derüs hangulatát ébren tartva, kitűnően mulatott. Zugó taps és gyönyörű csokor volt jutalma. A következő számot Horváth Kálmán szép, hazafias szavalata töltötte be, élénk tetszést aratva. A komoly darab után ismét vidám dolog következett. Az „ajánlott levél” című, egy felvonásos kis francia vigjáték, melynek főszerepét Izsa ki Helén juttatta, bájos megjelenésével és kitűnő játékaival érvényre. Két szép csokrot és zajos tapsot kapott ügyességéért. Krausz Olga a csinos kis szobacicus szintén igen tetszett és ő is kapott szép virágot, tapsot bőven. A darab két férfiszereplője is kifogástalanul megfelelt földadatának. A közönség igen jól mulatott az ügyesen megválasztott és jól betanult darabon. Műsor után tánc következett, melyből a fiatalság ugyancsak kivette a maga részét, vigan keringözve a kora hajnali órákig. A sok fáradságot igénylő estély Gábor Dániel áll. el. isk. tanító, egyesületi igazgató ügybuzgóságát dicséri.

— Iparos bál. Jó hírnévnek örvendő iparos egyesületünk fényes bizonyosságát adta életképeességének a f. hó 18-án rendezett

tánomulatsággal. Az estély védnökei: Balla Károly ref. lelkész, egyes. elnök és neje, továbbá Bocskor Ádám egyes. alelnök és neje voltak. A Rákócy induló hangjai mellett vonult be a két védnöknő a nekik igen izlésesen elkészített emelvényen álló sátorba, ahonnan gyakran le-le szálltak, hogy az ügyes és csinos táncosokkal körüllejték a termet. A mulatság anyagilag is, erkölcsileg is kitűnően sikerült, a sok szép leány, fiatal asszony vígan táncolt a szép hajnal megérkezéig, táncos volt bőven, ami előre is biztosította a mulatság sikerét.

— **A pékek.** Aki e szót olvassa, tudhatja, hogy nagy házokról és kis kenyerek és zsemlekről lesz szó. A folytonos husráadás egészen elvonta figyelmünket a rohamosan kibebbedő kenyerekről, zsemlekről, s csak a fővárosi ujságok vézskialtása riasztott fel bennünket, olvasván, hogy a fővárosi pékek stájerolnak. Ez terelte tollunkat a mi pékeink cselekedetei vizsgálására, akik nem stájerolnak ugyan, hanem kisebb tézstát szabnak. Tudtunkkal ez nincs megindokolva; a termés nem volt rossz, a liszt olcsó, hát miért drága a kenyér? azért, mert ha minden drágább, hát miért legyen a kenyér olcsóbb? Furcsa! miért legyen a pékek vagyona kevesebb, mint a mézárásoké? Aki nek nincs elég pénze, ne egyék kenyeret! Nem igaz?

— **Román ifjusági estély.** Mint jeleztük, f. hó 18-án zajlott le a román ifjusági estélye a Párisban, amelyen igen elegáns közönség vett részt, vígan mulatván reggeli 5 óráig. Bevétel 190 korona, kiadás 177 kor. 66 fillér, maradt 12 kor. 94 fillér, amit valamely jótékony célra fog a rendezőség adni. Felülfizettek: Dr. Popesku Tivadar 6, Dr. Pertia Titusz 6, Dr. Vász Oktávián 5, Dr. Senchea János 5, Steinburg F. 5. Titieni J. 5, Botta Emil 4, Dancas Péter 3, Handrea 1, összesen 40 koronát. A kitűnően sikerült estély a rendezőség buzgalmát dicséri, a melynek élén: Jiga Máté, bankigazgató állott. Jelenvoltak asszonyok: Belle Sándorné, Bisztray Józsefné, Cinteá Jánosné, Chiserean Demeterné, özv. Cosgaria Károlin, Fleischer Adolfné, dr. Gaitia Valérné, dr. Hámorszki Oszkárné, Haticgan Jánosné, Hobian Jánosné, Hobian Lauriánné, Mazura Mihályné, dr. Miku Andrásné, dr. Pertia Tituszné, Popp Benjaminné, Popp Györgyné, Popa Oktaviánné, Poparad Aronné, dr. Popeszeu Tivadarné, dr. Rosenberger Jánosné, Szilágyi Mária, dr. Schul Albertné, Schul Henrikné, dr. Turcu Jánosné, dr. Vasu Oktaviánné. Leányok: Belle Lenica, Cernea Mici, Cinteá Elvira, Fleischer Gusztó, Fülöp Aranka, Hobian Elvira, Mazura Rózsika, Popp Helén, Poparad Neli, Rössler Ida, Sorea Viktória és Elvira, Szilágyi Irén, Streza Aurelia, Turcu Lenica, Turcu Eugenia.

— **A Fogarasi ifjusági egyesület** által f. hó 17-én a saját könyvtára javára rendezett műkedvelői előadás alkalmával a következő mélyen t. Urak sziveskedtek felülfizetni: Aladics E. 5 K, Belle S. 2 K, Botta Anna 2 K, dr. Dániel Ö. 2 K, Deutsch Kaufmann és T-sa 10 K, dr. Fejérvári A. 10 K, Fridrik G. 8 K, Fleissig Gy. 6 K, Göldner K. 10 K, Gyárfás F. 1 K, Hámorszky O. dr. 5 K, Hirschhorn Lipót 4 K, Hochmann Nándor 2 K, Herschdörfer Z. 1 K, Herschdörfer Á. 4 K, Izsák A. 1 K, dr. Kelemen A. 2 K, Krausz G. 1 K, Krauss Móric 2 K, Kovács Gábor 3 K, dr. Lesmann Henrik 8 K, ifj. Novák János 10 K, dr. Pertia Titus dr.

Popeszkú T. 10 K, Steinburg F. 3 K, dr. Rosenberger I. 10 K, Rotschild L. 1 K, Schul Henrik 10 K, Schwarc I. 20 fill., dr. Schul Albert 6 K, Széll I. 3 K, Szentimrei István 4 K, özv. Szentpály Dávidné 1 K, Szentpály Gyula 2 K, Taglicht I. 6 K, Thierfeld D. 1 K, Thierfeld L. 5 K, Váró B. 5 K, Vázek A. 1 K, I. Y. 5. K. Összesen 182 K 20 fill. A jegyek eladásából befolyt 222 kor. 60 fillér. Összesen 404 kor. 60 fill. Kiadás volt 103 kor. 54 fill. Maradt tiszta nyereség 211 kor. 26 fill. A midőn ezen adatokat nyilvánosságra hozzuk, egyúttal erkölcsi kötelességünknek tartjuk a helyi nemesszivű intelligenciának ez uton is nemes támogatásáért mély köszönetünket és hálánkat kifejezni. A szereplők szivességéért és azon egyesületi tagok figyelméért is köszönettel tartozunk, akik a szereplő kisasszonyokat oly szép virágcsokrokkal tisztelték meg. Fogarason, 1906. február 23-án, Gábor Dániel, egyes. ig.

— **A ki csak megpróbálta,** dicséri és ajánlja, a ki még nem használta, a próbát ne sajnálja, mert a legelőkelőbb orvosok használják csusz, reuma, fejfájás, influenza, nátha és mindennemű meghülésből származó bajok ellen a törvényesen védett székelyhavas „Indaszesz“-t mely 2 és 1 koronás üvegekben mindenütt kapható. Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész, Sepsiszentgyörgy 119. szám.

— **Nyilvános nyugtázás.** F. évi február hó 18-án a Fogarason alakulandó „Polgári Kör“ alapja javára rendezett táncmulatságon felülfizettek a következők: Balla Károly ref. lelkész 8 kor., Bocskor Ádám 4 kor., Orbán István 1 kor. 20 fill., Gagyi Sámuel, Bodor Béla 1—1 kor., Vecsei Lajos, Szilágyi Ferenc, Simon József, Holup 50—50 fill., N. N. 40 fill., Lengyel Béla 20 fill., Brunner őrmester 10 fill., összesen 17 kor. 80 fillér. A nemesszivű adakozók fogadják ezúttal is hálás köszönetünket a bizottság nevében: Bodor Béla, biz. pénztáros.

— **Gör. kath. püspökség Amerikában.** Az amerikában élő gör. kath. magyarok a pápától egy püspökség fölállítását kérték, és kérésük teljesítve is lesz. A magyarországi püspöki kar három jelöltet terjesztett fel: Dr. Hodobay Antal vikáriust, Dr. Szabó Simon plébánust és Pemp Antal ungvári theol. tanárt.

— **Nimród hír.** Vadászaink sajnosan tapasztalták az elmúlt nyulévadban, hogy a mezei nyul kivesző féiben van. Most egy nagy csomó tengeri nyulat hoztak tenyésztés, szaporítás céljából. Ha ilyen helyesen gondolkoznak és cselekszenek, nem lesz majd panasz vadállományunk silánysága ellen.

— **Szelhamos kuruzsló.** Sztáru Paraszkiva szerette az urát, az ura azonban mindig más asszonyok után járt. Az asszony mindent megpróbált, hogy a hűtlen embert visszahódítsa, de ez nem sikerült neki. Hiába ment javasasszonyokhoz, kártyavetőhöz, hiába főzetett szerelmes italt neki. Végre összeakadt egy Kiss Péter nevű emberrel, aki biztosan ígérte, hogy visszatéríti hozzá az urát, de ez a mesterkedés 20 koronába kerül. Sztáru Paraszkiva addig kuporgatott kevés napszámjából, míg összegyűjtötte a 20 koronát Kiss Péter zsebre vágta a pénzt, a szegény asszony pedig szomorúan panasolta be csalót az elmúlt héten, hogy az ura csak nem szereti és a pénze is oda van!

— **A készülő villamos világítás** munkálatai minden nap jóval előre haladnak.

Az egyes házakban részint már készen van, részint most készül a vezeték, az utcákon is lázasan feszítgetik a drótokat. Ugy látszik, be akarja váltani ígérését a vállalat, és március folyamán meggyújtja próbaképen a lámpákat, mindnyájónk őszinte nagy öröme.

— **Öreges szerelme.** Sismis Jánosné, 70 éves asszony, erős szerelemre lobbant egy hasonló koru férfi iránt. A szerelemet a férfi is viszonzta és házasságuknak nem is állt egyéb útjába csak a szegénység. Ezen is tul tették azonban magukat, mert elmentek a „hivatalba“ és szegénységi bizonyítvány alapján kérték a házassághoz szükséges okmányok díjtalan kiadását. Ugyanekkor mondta el az asszony, hogy neki volt férje, de már husz év óta nem látta és nem tud róla, kérte tehát halottá nyilvánítását. Tudakozódni kezdtek a régi férj után, de nem kellett sokáig várni, mert egyik távolabbi, havasalji faluból előkerült és meghallván neje hűtlenségét, azért is megakadályozta új házasságát. Így tört meg két sziv szerelme egy zsarnok férj miatt.

— **Tragikus gyermekhalál.** Egyik közeli városban megrendítő eset történt, mint nekünk onnan írják. F. J. kereskedő nejevel együtt eltávozott hazulról és két kis fiát bezárta a szobába. A hétéves fiucska játék közben levette a falra akasztott töltött revolvert és véletlenül a közelében levő három éves öccsét agyonlőtte. A hatóság már megindította a gondatlan szülők ellen az eljárását.

— **Hamis 50 koronás.** Egyik megyebeli takarékpénztárunknál U. P. gazda, 600 koronát akart elhelyezni. Az átvételkor kiderült, hogy az egyik 50 koronás hamis. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy az illető ártatlan, sőt őt csapta be valaki a hamis bankjeggyel.

— **Zsebtolvajlás.** Az elmúlt pünkösten Ács Mihály vidéki iparos a Haner kocsmában iddógált. Nagyon sok falusi ember és asszony volt ott és így jól elszórakozott. Végre kivette óráját, hogy nem késik-e le a vonatról. Az az hogy csak kiakarta venni, mert órazsebe, nagy bámulatára üres volt. Hogy mikor vették ki, sejtelve sincs. Az ügyes zsebtolvajnak bottal ütök a nyomát.

— **Meglopott cselédek.** Kellemetlen meglepetésben részesült a napokban két helybeli cselédleány, akik egy itteni ur háznál vannak szolgálatban. Nagy takarítás volt a háznál és másnap reggelre a konyhában levő ládájukból minden darab ruhájuk eltűnt. A tettes nyomozása megindult és hamarosan el is csípték a háznál előtte való napon dolgozó cigány napszamosné személyében. Egy kis huzavona után a ruhák visszakérültek jogos tulajdonosaik birtokába.

— **A lélekjelenlét.** E ritka tulajdonságnak adta tanujelét e héten egy ismeretlen tettes. Florea Simon dezsáni gazdálkodó lakásába éjnek idején behatolt olyképen, hogy a törött ablakon benyult, kinyitotta, az ablakot és nyugodt lélekkel kutatta át a szobát, amelyben — állítólag — négyen aludtak. Az asztalon heverő kulccsal kinyitotta az asztalfiókot és 20 korona 80 filléren kívül egy pár olvasót is elemelt s elvitte magával. Miután pedig dolgát elégezte, ép oly nesztelenül távozott, mint ahogy jött, nehogy az alvók éjjel nyugodalmát botorkálásával megzavarja. Természetes, hogy a csendes látogató irányában megindult a vizsgálat azzal az eredménnyel, mely ilyen esetekben nem épen meglepő.

— Vége a zenészek örömeinek. A közös hadügyminiszter, egy közlebről kelt rendeletével eltiltotta a cigány zenekaroknak, a hadsereg, illetve honvédség egyenruhájához hasonló ruhában való megjelenést, illetve szereplést. — A miniszter rendeletére az a körülmény adott okot, hogy cigány-zenekarok fürdői, vagy különösen külföldi szereplésük alkalmával a katonai egyenruhától alig megkülönböztethető uniformisban szoktak megjelenni, sőt megesett, hogy katonai tisztelgéseket fogadtak el azoktól, akik hirtelen föl nem ismerték őket. Az előjáróságok fölhevítették, hogy a zenekarokat a rendeletről értesítsék.

△ Kórhágás, reketség és meghülés ellen a legjobb háziszernek bizonyult a Halápi' féle vas méz-szörp mely kiváló gyógyhatásának elismerésül a londoni kiállításon arany éremmel lett kitüntetve.

△ A nagyérdemű közönség b. tudomására hozom, hogy 14 éven át, igen előkelő fogorvosi műteremben szerzett gazdag tapasztalataim után, szülővárosomba visszatérve, a Sterzing-utca 6. sz. a. Román-féle házban egy állandó fogtechnikai műtermet nyitottam. Készíteni fogok úgy egyes fogakat, mint egész fogsorokat, arany, vulkanit és kaucsukban; javítok roncstól szájpaddásokat stb. stb., mindent a legújabb módszerek szerint és legjobb kivitelben. Műtermem nyitva van d. e. 8—1-ig és d. u. 2—7-ig. Magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva, maradok kiváló tisztelettel Fleischmann Hermann, fogtechnikus.

△ Bármilyen különbözők is a szenvedések, kevés megbetegedésre alkotott a természet olyan tökéletes gyógyeszközt, mint amelyet a Ferenc József keserűvíz képez. Kérjük határozottan Ferenc József keserűvizet és ne fogadjon el semmilyen más csekélyértékű terméket.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

A brassói kereskedelmi és iparkamara elnöke Fogarason.

Tekintelyes kereskedőink sem emlékeznek rá, hogy mikor tartott a kereskedelmi és iparkamara elnöke Fogarason gyűlést. Élénk örömmel és meglepődéssel vették ezt tudomásul kereskedőink és iparosaink, legalább alkalmuk nyílt személyesen előadni ügyeiket, panaszaikat. Hanyatló iparunk és kereskedelmünk emelése érdekében bizony kívánatos volna, ha a dícsérendő érdeklődés hebizonyítására máskor is, gyakrabban szerecséltetné Fogarast látogatásával az iparkamara kiváló és köztiszteletben álló elnöke.

Hétfőn, f. hó 19-én delelőtt 9 órakor érkezett körünkbe Paul Vilmos, elnök a brassói kereskedelmi és iparkamara elnöke titkárával Thomas Moitzal és megérkezése után villásreggelijét elköltve, több tag kíséretében Stoff műmalmát és Taglicht szeszgyárát tekintette meg. Azután főispánunknál tisztelgett, majd az alispánt kereste fel. Ebédre Enkelhardt Henrik kereskedőnél volt az elnök és délután 4 órakor a kereskedők és iparosok körében este 7 óráig tartó gyűlést tartott.

E gyűlés rendkívül látogatott volt. Hogy ne! Hiszen évtized óta nem volt ilyen gyűlés Fogarason! Kereskedőink és iparosaink zöme megjelent, hogy megbeszéljék közös dolgaikat, sérelmeikre orvoslást kérjenek.

Először is a tanonciskola ügye került szóba. Kereskedőink kifejezték azt a határozott óhajukat, hogy a tanonciskolánál

válásszák külön az iparos és kereskedő tanoncok osztályait. Pro et contra megvitatta az ügyet, abban állapodtak meg, hogy az elnök megígérte támogatását egy erre a célra szerzendő alap kioszkölzésére. Mert jelenleg, — amint az elnök kijelentette, — nincs alap, amelyre támaszkodva a különvállás finansziális ügyeit elintézhették.

Második helyen elnök a fogarasi vasut összeköttetést hozta szónyegre és ígéretet tett, hogy a jelenlegi lassu és kényelmetlen összeköttetés ellen megfogja tenni a lépéseket, mert azt ő is elismeri és tudja, hogy a kereskedelem és ipar hátrányára van ez a lassuság.

A telefon felállítását hozták ezután elő. Hosszas megbeszélés és több oldalról jött felszólalás után mindenki elismerte a telefon szükségességét és az elnök megígérte, hogyha 30 aláírás összegyűl, ő lépéseket tesz és kiviszi a telefon létrejöttét. Ezzel kimerítették a kereskedők érdekeit és hozzá kezdtek az iparosok ügyeinek tárgyalásához. Az elnök elsősorban is a villamos világitást hozta elő és buzdította az iparosokat, hogy lehetőleg használják fel céljaikra a villamosságot. Továbbá nagyon melegen érdeklődött a hitelszövetkezeti jelenlegi állapota és sorsa iránt, amelyre nézve siettek részletes felvilágosítást nyújtani.

A csizmadiák adták elő most kérelmüket. Ugyanis valamikor régen gyűjtöttek a fogarasi csizmadiák körülbelül 6000 koronát egy közös raktár felállítására. Azonban lassan-lassan elaludt ez a dolog és a 6000 korona is 2000-re lepadt. Sokan elhaltak és el is mentek azóta Fogarásról. Ők tehát kérik, hogy ha már úgy sem lesz semmi abból a raktárból, legalább a meglevő 2000 koronát kapják vissza. Elnök felszólította őket, hogy folyamodjanak eziránt, ő pártolni fogja.

A timárok huszezer korona szubvenció megszerzését óhajtanák. A régen oly nagyhirű, virágzó timár ipar annyira hanyatlóban van, hogy a legnagyobb erőfeszítéssel lehet csak fenntartaniok magokat. Ez a 20 ezer korona fellendítene a timár ipart. Paul elnök őket is megbiztatta, hogy csak adják be kérésüket, ő a legmelegebben fogja ügyüket pártolni.

Ezzel az érdekes gyűlés véget ért. Még az állami ménesuradalmat szerette volna Paul elnök megnézni, de erre már nem volt ideje. Este, a Mexikóban mintegy 24-en összegyűltek az elnök tiszteletére és ott vidáman eltársalogván, a hajnali vonattal eltávoztott körünkből Paul elnök, a tagok szeretetét és tiszteletét vivén magával és azt az általános, szerény óhajt, vajha évenként megismételné a kamara ügyeit oly lelkiismeretesen intéző elnök ezeket a közhasznú gyűléseket Fogarason.

—ő.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre és cikkekre nem válaszolunk.

K. J. Fogaras. A beadott vers, mely a függetlenséget és a szabadságot glórikálja, kitűnő magyar költők munkáiból nagyszerűen össze van hordva, úgy hogy „tutti-frutti“ „poetische miscelle“ az egész. Hiszen ha még ez volna a vers vége, hát jó lenne, de ha kiadnánk akkor jönne csak a: „verbum regens“, a gerundium!

Irodalmi: „zsebmetszésnek“ minősítenék egyszerűen a j t ó p e r t inditanának ellene! Mit szólna ön ahhoz, ha valami sikerült

alkotását egy kollégája a maga neve alatt, mint „eigenes kompozíciót“ eladná, ugye bár elbánná azzal az atyafival amugy magyar Miskásan! Mindenkinek becses és féltve őrzött kincse a maga alkotása. Ezt így, összeállítani „kontaminálni“ más is megtudná ehhez nem kell talentum. Tessék eredetit, önálló poémát írni a szabadságról, azt szívesen, — ezer örömmel — közöljük.

Sz. J. Alsóporumbák. Várjuk-várjuk, de hiába várjuk! Mikor lesz már újra szerencsénk, az igazság szavaiban gyönyörködnünk! Kérünk valamit. Üdvözlét!

K. K. Helyben. Nem közölhető.

B. J. Lókó. Ugy látszik, hogy a farsang minden idejét és kedvét elrabolja az irástól. Régen nem kaptunk már semmit. Üdv.!

V-né: J. L. Miskolc. A hosszú hallgatást nem tudjuk mire magyarázni. Remek alkotásaiból ami szerény lapunk számára nem akadna valami az asztalfiókban? Ha van, kérjük. Üdvözlét!

C. L. és K—ur K—oly. Zernest. A karöltve szerkesztett híreknek nagyon megörültünk és kérjük b. támogatásukat ezután is. Üdvözlét!

Kazatsay Mihály Nagysink. A híreket közöltük s kérjük ezután is b. támogatását, mert onnan más tudósítónk nincs. Kivánságára a t. példányt megindítjuk.

Gregorius Frigyes. Pradeál. Ott még tudósítónk nem lévén, lekötetelezve éreznénk magunkat, ha lenne olyan szives híreket küldeni, vagy iratni lapunk számára. A t. példányt megindítanánk!

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID

Világszerte híres a Borsóki gyógy-borviz.

A „Fökut“ vize a legkellemesebb italu, legszénsavdusabb üdítő ásványviz, úgy magában mint borral és gyümölcs szörpökkel vegyítve.

A „Kossuth-kut“ vize kitűnő összetételű alkalikus vasas savanyúviz, gazdag vas és mésztartalmánál fogva igen jó hatással van a vérszegénység minden neménél, továbbá az angolkór és görvélykornál.

A „Boldizsár-kuti“ gyógyborviz nemcsak kiválóan üdítő élvezeti viz, de kitűnő sikerrel használatik a vese-, húgyhólyag-, köszvénybántalmak ellen, a légző- és emésztőszervek hurutainál, vizeleti nehézségeknél megakadályozza a húgyhólyagok lerakódást.

Nagy lithium tartalma. Húgyhajtó hatásu. Vasmentes. Szénsavdus. Csiramentes.

A Borsóki gyógy-borvizek főraktára:

Thierfeld Lipót urnál

Fogarason.

Kapható: mindenütt.

7-12

„Drei Eichenbräu.“

Nevezett sörnek fogarasi

főraktára: ———

WOLFF M. örökösainél (Mexikó.)

10 üveg vételnél 1 üveg 28 fillér.

Sömör-betegek,

olyanok is, kik sehol sem találtak gyógyulást, kérjenek árjegyzéket és hiteles elismerő leveleket Osztrák-Magyarországról ingyen.

C. W. Rolle, gyógyszerész Alton-Bahrenfeld
Beethovenstr. 12.

9-12

Tüdőbajt,
köhögést, elnyáttasodást, erős
meghűlést gyógyít
Halápi-féle
Hársta-szörp
1 egy üveg ára 5 korona
Kapható:
„Apostol-gyógyszertárban“
Epe, Jászai-körút 63. sz.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz

e lap kiadóhivatala.**UNERHÖRT BILLIG!**

500 Stück um nur fl. 1.85.

Eine prachtvoll garant. Präcissions Anker Uhr m. 36 stünd. Aufzug sammt vergoldete Kette, 1 prachtvoll. Cravatten-Nadel mit simili-Brillant, 1 Feuervergold. Fingerring mit imit. Stein für Herren oder Damen. 1 prachtv. Garnitur bestehend aus Manschetten-, Kragen- u. Brustknöpfe gar. 3/4 Gold-Double, 6 Stück echte Leinen Taschentücher 1 hocheleg. Nickel-Taschen-Schreibzeug, 1 prachtv. Toiletten-Spiegel Etui nebst feinem Kamm, 1 wohlriechende Toiletten-seife, 1 f. geb. Notizbuch, 12 St. Künstler-Karten berühmter Männer des letzten Jahrhunderts, 72 St. engl. Kanzlei Federn und noch 395 St. diverse Gegenstände, im Hause unentbehrlich. Alle zusammen mit der Uhr die Allein das Geld werth ist, kostet nur fl. 1.85. — Versandt: per Nachname oder Cassa voraus

durch das Exporthaus

H. SPINGARN, KRAKAU Nr. 177.

Bei Abnahme von 2 Paquette gebe ich ein schönes Taschenmesser mit 2 Klängen gratis dazu. Bei mehr als 2 Paquette zu je ein solches Taschenmesser.

Für nicht passendes Geld sofort retour.

A műveltség könyvtárának 2-ik kötete

„Az ember“

gyönyörű kivitelben megjelent.

Bolti ára kor. 24.—

Kapható és megrendelhető

THIERFELD DÁVID könyvkereskedésében, Fogarason.**THIERFELD DÁVID** könyv-, papir- és írószer-kereskedése
FOGARAS.Ajánlja — **iskolai könyvekkel, papir-, író-, rajz- és festőszerekkel** — ujonnan berendezett**nagy raktárát.**

Iskolai táskák és könyvszijak nagy választékban.

Jutányos árak**Szolid kiszolgálás!**

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában, Fogarason.